

Raadsvoorstel

Raadsnummer:	2019-003	Zaaknummer:	1253
Onderwerp:	Vaststellen Landschapsontwikkelingsplan		
Korte inhoud:	Met de vaststelling van het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) beschikt de gemeente over een goed, geactualiseerd beleidsdocument met kaarten en een toelichting waarin het beleid, de doelen en richtlijnen voor de te onderscheiden landschappelijke eenheden zijn vastgelegd. Het LOP is daarmee een kaderstellend en faciliterend document. Het LOP is uitgangspunt bij het maken van keuzes om in het buitengebied te ontwikkelen en een hulpmiddel voor burgers en bedrijven in het buitengebied om een bijdrage te leveren aan het versterken en herkenbaarder maken van de verschillende landschappen.		

Datum B&W: 4 december 2018	Portefeuillehouder:	Wethouder Oosterwijk
----------------------------	---------------------	----------------------

Voorstel

U wordt gevraagd:

1. in te stemmen met de beoordeling van de inspraakreacties en de voorgestelde ambtshalve wijzigingen, zoals opgenomen in de samenvatting 'Beantwoording inspraakreacties en ambtshalve wijzigingen Landschapsontwikkelingsplan';
2. het ontwerp van het Landschapsontwikkelingsplan gewijzigd vast te stellen met inachtneming van de samenvatting, genoemd onder punt 1;
3. ter uitvoering van het LOP een budget op te nemen, vooreerst nader af te wegen in de Voorjaarsnota 2019, waarbij voor wat betreft de financiering aansluiting wordt gezocht bij cofinanciering;
4. insprekers en de CRK per brief te informeren over uw besluit.

Toelichting:

Inleiding

In 2005 heeft u het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) vastgesteld. Het LOP bevat een visie op de ontwikkelingen en veranderingen van het landschap in het buitengebied van de gemeente. Met het LOP kunnen nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied getoetst worden of deze goed in het landschap worden ingepast.

Het LOP uit 2005 is toe aan een actualiseringsslag. Er zijn verschillende redenen waarom het geldende LOP moet worden geactualiseerd:

1. de komst van de Omgevingswet, de actualisering van de geldende structuurvisie tot een Omgevingsvisie, de ontwikkeling van de Regionale Handreiking Menukaart FoodValley en de uitkomsten uit De Dialoog vragen om een andere toepassing en actualisering van de gegevens uit het geldende LOP;

2. sinds 2005 zijn in de Regio FoodValley verschillende beleidsdocumenten op het gebied van landschap opgesteld. Deze documenten zijn nog niet vastgesteld door de gemeenteraad, maar wel noodzakelijk en nuttig om in te zetten in het gemeentelijk beleid. Deze documenten zijn in het LOP, voor zover relevant geïntegreerd;
3. er bestaat behoefte om duidelijke doelen te formuleren voor de landschappen, zodat deze doelen per te onderscheiden landschapstypen met daaruit voortvloeiende ontwerprichtlijnen kunnen worden meegegeven aan initiatiefnemers.

Met het voorliggende ontwerp van het LOP beschikt de gemeente weer over een goed, geactualiseerd beleidsdocument met kaarten en een toelichting waarin het beleid, de doelen en eerdergenoemde richtlijnen per te onderscheiden landschappelijke eenheden zijn vastgelegd. Het LOP is daarmee een *kaderstellend* en *faciliterend* document, dat wil zeggen uitgangspunt bij het maken van keuzes om in het buitengebied te ontwikkelen en een hulpmiddel voor burgers en bedrijven in het buitengebied om een bijdrage te leveren aan het versterken en herkenbaarder maken van de verschillende landschappen.

Beoogd effect

Het LOP beoogt uitleg te geven aan en handvatten te bieden om het centrale uitgangspunt “...het behouden en versterken van de kwaliteit van de aanwezige landschappen en bufferzones...” (citaat uit Coalitieakkoord van 2018 ‘Verbinden met Ambitie’) te verwezenlijken. Het LOP biedt de basis om ‘landschapsinclusief’ te handelen en het is een hulpmiddel voor burgers en bedrijven in het buitengebied om een bijdrage te leveren aan het versterken en herkenbaarder maken van de verschillende landschappen.

Het voorliggende LOP heeft drie subdoelstellingen:

1. BEWUSTWORDING CREËREN door de diversiteit van het landschap (landschapstypen) duidelijk in beeld te brengen met beeldmateriaal en beschrijvingen (landschapsindeling);
2. de intrinsieke kwaliteiten van de verschillende landschapstypen BEGRIJPELIJK MAKEN door deze te benoemen en uit te lichten;
3. BEHULPZAAM ZIJN door de initiatiefnemer te begeleiden en te ondersteunen door middel van ontwerprichtlijnen en voorbeelden om mee aan de slag te gaan.

Argumenten

Onderlegger voor Omgevingsvisie

Het LOP is een belangrijke onderlegger voor de Omgevingsvisie. Het LOP bevat geen uitspraken over ontwikkellocaties voor woningbouw, bedrijventerreinen, verkeersstructuren, natuur of maatschappelijke voorzieningen. Keuzes over de toekomstige functionele ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving in Nijkerk maakt u in de Omgevingsvisie. Het LOP is derhalve een belangrijk ‘*kaderstellend*’ beleidsdocument en daarmee één van de bouwstenen voor de Omgevingsvisie.

In december 2017 heeft u ingestemd met de Regionale Ruimtelijke Visie Regio Amersfoort. In deze visie is afgesproken de daarin vastgelegde kwaliteiten van de regio en de voorwaarden om die te behouden en te versterken te hanteren als één van de bouwstenen voor het gemeentelijk (ruimtelijk) beleid. In het LOP zijn de kwaliteiten van het landschap in Nijkerk geanalyseerd en beschreven. Het LOP fungeert op deze wijze als uitgangspunt en toetsingskader voor functionele, ruimtelijke afwegingen die in de Omgevingsvisie moeten worden gemaakt. Het LOP richt zich daarbij nadrukkelijk op:

- het versterken van de te onderscheiden landschappen van de gemeente Nijkerk en het beleefbaar maken van de verschillen; het is een belangrijke uitgangspunt voor inpassing van nieuwe ontwikkelingen en de landschappelijke versterking van de stads- en dorpsranden;

- het ontwikkelen van een sterke landschappelijke structuur in het buitengebied als kader voor noodzakelijke opgaven als klimaatadaptatie, energietransitie, veranderingen in de landbouw (verduurzaming, schaalvergroting en bedrijfsbeëindiging);
 - het versterken en het beleefbaar maken van het cultuurhistorische erfgoed;
 - het behouden en versterken van natuurgebieden en het vergroten van de biodiversiteit.
- Het LOP zegt geen 'ja' of 'nee' tegen ontwikkelingen. Het LOP bevat handvatten en richtlijnen hoe ontwikkelingen kunnen worden ingepast in het landschap als aan een ontwikkeling medewerking wordt verleend met als oogmerk de kwaliteiten te behouden of te versterken.

Uitnodigingsplanologie en de Regionale Handreiking Menukaart FoodValley

Het LOP is ook zo ingericht om 'uitnodigingsplanologie' verder mogelijk te maken. Met de Omgevingswet beoogt de wetgever een omslag te maken van toelatings- en ontwikkelingsplanologie naar uitnodigingsplanologie. Het is de bedoeling dat niet meer getoetst wordt of een plan in strijd is met de regels, maar dat wordt meegedacht met de initiatiefnemer of het verzoek een bijdrage levert aan de maatschappelijke doelen van de gemeente. De gemeente ontwikkelt niet zelf, maar schept voorwaarden waaraan initiatieven moeten voldoen. De Regionale Handreiking Menukaart FoodValley bevat de methodiek en het proces hoe ondernemers en burgers in het buitengebied een ontwikkeling in gang kunnen zetten, die strijdig is met het geldende bestemmingsplan. Het LOP bevat, naast concrete streefdoelen voor het landschap, tevens ontwerprichtlijnen die aan een initiatiefnemer worden meegegeven (voorwaarde voor de maatschappelijke investering). Op basis van deze gegevens is een initiatiefnemer beter in staat in zijn/haar plan rekening te houden met de inpassing van het plan op zijn perceel en in de omgeving en met de bijdrage die hij/zij kan leveren in de verbetering van de kwaliteit van het landschap. Daarmee is het LOP niet alleen een kaderstellend, maar ook een '*faciliterend*' document.

Kantttekeningen

Plangebied

Het LOP heeft betrekking op het hele buitengebied van de gemeente. Voor de grotere kernen Nijkerk, Hoevelaken en Nijkerkerveen wordt op korte termijn een afzonderlijke Groenstructuurplan opgesteld. Het LOP geeft ook geen ontwerprichtlijnen ten aanzien van bebouwing. Als aanvulling op het LOP wordt daarom een apart Beeldkwaliteitsplan voor het buitengebied van Nijkerk opgesteld. Het LOP, het Groenstructuurplan en het Beeldkwaliteitsplan Buitengebied vormen samen een drieluik voor het groen kapitaal van de gemeente Nijkerk.

Status

Het LOP bevat geen bindende regels waar ondernemers, burgers en instanties zich aan hebben te houden. Evenmin zijn de doelstellingen en richtlijnen in het LOP vrijblijvend. Voor ondernemers, burgers en instanties, maar ook voor de gemeente zelf is het LOP, zoals al eerder aangegeven, een belangrijk toetsingskader voor nieuwe initiatieven en ontwikkelingen. Een initiatiefnemer dient bij een nieuwe ontwikkeling op zijn erf in principe met de streefdoelen en de ontwerprichtlijnen in het LOP rekening te houden. Afwijken kan, mits sprake is van een inpassingsplan dat als een goed alternatief kan worden beschouwd voor het behoud of de verbetering van de kwaliteit van het landschap.

Met de vaststelling van het LOP Nijkerk vervalt het Landschapsontwikkelingsplan Nijkerk 2005-2015. Daarnaast zijn alle relevante beleidsdocumenten van de Regio geïntegreerd in

het nieuwe LOP. Het LOP is nu het landschapsdocument dat als basis dient voor alle ontwikkelingen in het buitengebied.

Te zijner tijd wordt het LOP geïntegreerd in het Omgevingsplan voor de gemeente. De Omgevingswet geeft de gemeenteraad de opdracht om voor het gehele gemeentelijk grondgebied één integraal omgevingsplan vast te stellen. In het Omgevingsplan worden de regels over de fysieke leefomgeving opgenomen. De gemeenteraad is verplicht hierin de regels op te nemen voor de 'fysieke leefomgeving'.

Het document 'Ontwikkeling Groene Buffer Nijkerk-Amersfoort-Hoevelaken' vervalt niet, omdat het een specifiek plan is gericht op de ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied tussen Amersfoort en Hoevelaken. Dit plan is juist op dit moment van belang, omdat samen met inwoners, omwonenden en grondeigenaren van het Hoevelakense Bos en omgeving wordt gewerkt aan een nader uitgewerkte visie en uitvoeringsplan voor het Hoevelakense bos. Dit is één van de projectvoorstellen uit de dialoog 'Samen aan zet' dat concreet in uitvoering is.

Communicatie

Klankbordgroep

In de voorbereiding op het ontwerp LOP Nijkerk is een klankbordgroep actief betrokken geweest. De leden bestonden uit vertegenwoordigers van instanties met belangen in het landelijk gebied, zoals het waterschap, LTO Noord, Stichting vrienden Hoevelakense bos en IVN werkgroep Nijkerk. De klankbordgroep is enkele malen bij elkaar geweest om mee te werken en mee te denken aan het nieuwe LOP. De leden hebben ook de gelegenheid gekregen in de conceptfase opmerkingen en kanttekeningen te plaatsen bij de teksten en het kaartmateriaal.

Voorafgaand aan de sessies met de klankbordgroep heeft een groot aantal interviews plaatsgevonden met diverse stakeholders in het plangebied. Ondernemers, deskundigen en instanties zijn persoonlijk benaderd met vragen welke zorgen er zijn, welke kansen er liggen en wat de aandachtspunten voor het LOP moeten zijn. De uitkomsten uit de interviews zijn gebruikt voor de eerste workshop. In deze workshop stond vooral het analyseren van de kwaliteiten van het landschap centraal.

Beeldvormende bijeenkomst en resultaten inspraak

Na de besluitvorming in ons college is het ontwerp van het LOP op 27 september jl. in een beeldvormende bijeenkomst aan u gepresenteerd.

In de periode van 11 oktober tot en met 7 november jl. is het ontwerp van het Landschapsontwikkelingsplan vrijgegeven voor inspraak. In deze periode zijn twee inspraakreacties ingediend. Voorts heeft de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit ons verzocht haar advies over het ontwerp van het LOP te betrekken bij het voorstel aan u.

De inspraakreacties zijn samengevat, beoordeeld en beantwoord.

De twee insprekers vertegenwoordigen elk een stichting, namelijk Stichting Natuur & Milieu en Stichting Vrienden van het Hoevelakense bos. Daarbij willen wij niet onvermeld laten dat de laatste expliciet in de reactie heeft aangegeven het LOP2 een goed document te vinden. Beide stichtingen zaten ook in de klankbordgroep.

De opmerkingen van de insprekers en de CRK betroffen in grote lijnen details, waarvan er vele ook in het voorliggende LOP zijn verwerkt. Enkele opmerkingen betroffen een hoofdlijn in het rapport. Een aantal van deze opmerkingen is meegenomen, een aantal ook niet. Zo is gevraagd in het LOP ook intenties uit te spreken hoe de gemeente wenst om te gaan met de te onderscheiden hoog- en laagdynamische gebieden. In antwoord hierop is aangegeven dat deze intenties niet in dit LOP thuishoren, maar in de op te stellen Omgevingsvisie.

De opmerkingen van onze adviescommissie zijn voor zover wij deze positief hebben beoordeeld als ambtshalve wijzigingen verwerkt. Het betrof voornamelijk opmerkingen op de hoofdlijnen van het LOP. Enkele opmerkingen zijn verwerkt, een aantal nemen wij ter harte bij de uitvoering van het LOP.

Alle uitkomsten zijn vastgelegd in een afzonderlijke samenvatting. Ook bleek het noodzakelijk in het ontwerp enkele wijzigingen ambtshalve door te voeren. De ambtshalve wijzigingen en aanpassingen naar aanleiding van de inspraakreacties treft u aan in de samenvatting 'Beantwoording inspraakreacties en ambtshalve wijzigingen Landschapsontwikkelingsplan'. In deze samenvatting is aangegeven op welke punten het ontwerp ons aanleiding heeft gegeven u voor te stellen het LOP gewijzigd vast te stellen. De insprekers zijn per brief in kennis gesteld van ons voorstel tot gewijzigde vaststelling van het LOP.

Uitvoering

Het LOP bevat zelf geen uitvoeringsprogramma. Wel wordt elk jaar op basis van een nader vast te stellen bedrag, vooreerst in de Voorjaarsnota 2019, een programma opgesteld met concrete ideeën en projecten om samen met inwoners, ondernemers en instanties actief het landschap te versterken. Op deze wijze vindt effectuering van het Landschapsontwikkelingsplan met een uit te werken uitvoeringsprogramma plaats. Voor wat betreft de financiering wordt daarbij aansluiting gezocht bij cofinanciering om zo inwoners, ondernemers en instanties te stimuleren te investeren in het landschap door middel van het verlenen van een bijdrage aan projecten die onze doelen voor het LOP steunen.

Ondernemers en burgers moeten wel aan een aantal, nog te bepalen, voorwaarden voldoen. Tevens kan het budget gebruikt worden om subsidies op snelle wijze binnen te halen. Het jaarprogramma leggen wij elk jaar ter goedkeuring aan u voor, samen met een evaluatie van de resultaten van het voorgaande jaar. Deze aanpak sluit aan bij een dynamische gemeente die in het uitvoeringprogramma van het Coalitieakkoord ook heeft staan: 'We investeren in het behoud en de versterking van de natuur en landschappen in de gemeente Nijkerk. We zorgen voor een goed woon- en leefmilieu.'

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,

de secretaris,

de burgemeester,

de heer G. van Beek

de heer mr. drs. G.D. Renkema

RAADSBESLUIT

Nummer: 2019-003

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 4 december 2018;

b e s l u i t :

1. in te stemmen met de beoordeling van de inspraakreacties en de voorgestelde ambtshalve wijzigingen, zoals opgenomen in de samenvatting 'Beantwoording inspraakreacties en ambtshalve wijzigingen Landschapsontwikkelingsplan';
2. het ontwerp van het Landschapsontwikkelingsplan (versie 30 januari 2019) gewijzigd vast te stellen met inachtneming van de samenvatting, genoemd onder punt 1;
3. ter uitvoering van het LOP een budget op te nemen, vooreerst nader af te wegen in de Voorjaarsnota 2019, waarbij voor wat betreft de financiering aansluiting wordt gezocht bij cofinanciering;
4. insprekers en de CRK per brief te informeren over het besluit.

aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad van de gemeente Nijkerk
d.d. 31 januari 2019,

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN

de heer mr. drs. G.D. RENKEMA